

NOVÝ TREND V ČESKU • BANKY NAHRAZUJÍ OBČANÉ • JAK SPRÁVNĚ VYBRAT

LIDÉ PŮJČUJÍ

LIDEM!

Jak to funguje?

PRAHA (růž) – Potřebujete si půjčit, ale banka se k vám otočila zády? Nebo máte naopak nějaké volné peníze, které byste rádi výhodně investovali? Zkuste využít tzv. P2P půjčky.

Za neobvyklým názvem (P2P znamená peer to peer, což se překládá jako rovný s rovným nebo člověk člověku) se skrývá poměrně jednoduchý systém. Na jedné straně do něj vstupují lidé, kteří chtějí někomu půjčit peníze za solidní úrok, na straně druhé pak žadatelé o půjčku. Tyhle dvě skupiny se pak propojí přes různé internetové platformy, které žadatele proklepnou a investořům poskytnou určité záruky.

ČLOVĚK ČLOVĚKU

P2P společností nejsou na trhu desítky. „Velkých je jen několik – Zonky, Benefi, Bankerat. První dvě zmiňované jsou české a třetí celoevropská. Ty jsou čistokrevné P2P – to znamená člověk člověku,“ říká analytik Michal Kozub. Menších společností je pak podle něj jen hrstka.

ZA SLUŽBY SE PLATÍ

Za to, že spojí žadatele s věřitelem a vytvoří jim zázemí, si ale společnosti strhnou určitá procenta z provedených transakcí. Nabízené podmínky se pak liší společností od společnosti.

„Investor hradí poplatek až z uskutečněných transakcí, tedy až když dlužník řádně splácí. Následná provize Benefi je pouze čtvrtina z přijatého a vybraného úroku od dlužníka – tedy ze zisku investora,“ vysvětluje například Pavel Matoušek (na snímku), zakladatel a majitel společnosti Benefi.

LÁKAJÍ NA VÝHODY

Zájemci o půjčku procházejí poměrně důkladným prověřováním. Když obstojí, mají šanci získat půjčku, kterou jim banky nechtěly dát, nebo ji získají s výhodnějším úrokem. „Průměrný úrok, za který si lidé půjčují na Zonky, je v tuto chvíli 10,05 %,“ uvádí Lucie Tvarůžková (na snímku), ředitelka Zonky.

„Náš cíl je, aby byla dohoda pro obě strany výhodná a samotný trh vytlačil takzvané predátorské půjčky na úroky přes sto a více procent,“ dodává Matoušek.

Jak ale varuje David Šmejkal z Poradny při finanční tísni, je třeba myslet i na splácení. „Je to půjčka jako každá jiná, takže byste měli pečlivě zvážit, zda budete mít na splátku,“ říká.

Kvůli půjčce od firmy přišli manželé dokonce o dům.

PORADKYNĚ: KDY MUSÍTE PLATIT DANĚ

Investovali jste do P2P půjčky a výnos vás mile překvapil? Tak pozor! Je to »výdělek« jako každý jiný a vztahuje se na něj daňová povinnost.

„Příjem z kapitálového majetku se daní podle §8 zákona o daních z příjmu. V tomto případě není stanovena žádná minimální částka, která by byla od daně osvobozena,“ říká Blanka Štármanová, daňová poradkyně společnosti TaxVision a portálu www.eDane.cz. Podle ní je tak třeba přiznat příjem vždy. Existují jen dva případy, kdy nevznikne povinnost podávat přiznání:

- Do 15 tisíc korun celkových zdanitelných příjmů za rok (nezdanitelné příjmy jsou důchody a sociální dávky; přiznání tak nemusí podávat důchodce a žena na mateřské, kteří nemají jiný příjem a výnos z půjčky je méně než 15 tisíc korun ročně).
- Do šesti tisíc příjmů mimo závislou činnost (zaměstnanec, který kromě své mzdy nebo platu má příjmy nižší než 6000 korun za rok; ten pak nemusí podávat daňové přiznání s výjimkou toho, které za něj podává mzdová účetárna).

Blanka Štármanová

Zájemci na půjčku od lidí slyší, protože s firmami mají ořesné zkušenosti.

7 RAD, JAK VYBRAT P2P PLATFORMU

1. NEVÍTE, JAK SI VYBRAT tu správnou P2P společnost? Jak na to, radí analytik Michal Kozub ze společnosti Home Credit.

1. KDO ZA NÍ STOJÍ?

Odkazovat se na historii P2P platformy dnes nemá smysl. V Česku fungují teprve krátce. Proto se aspoň podívejte, kdo za nimi stojí. Pokud jde o silnou společnost, jistota je o něco větší. Pravděpodobně si mohla dovolit investovat do vývoje víc než poskytovatelé bez historie a kapitálu.

2. UMÍ POSUZOVAT BONITU?

Celý princip P2P půjček stojí na schopnosti posoudit

rizikovitost dlužníka. Investoři musejí platformě věřit, že své dlužníky posuzuje správně. Proto zkušenost s touto oblastí je zásadní. Zkuste zjistit, jestli platforma a její zaměstnanci mají zkušenosti s posuzováním rizika. Bez ní je jakákoli investice jen sázkou do loterie.

3. REGISTRACE U ČNB

Než své peníze svěříte jakékoli platformě, ujistěte se, že je registrovaná u ČNB. To je základ. ČNB je v tomto silná autorita, která by nedovolila podnikání v této oblasti kdekomu. Proto si to ověřte buď na stránkách platformy, nebo na webu ČNB. Zpravidla hledejte

v seznamu poskytovatelů platebních služeb.

4. MÍRA ZHODNOCENÍ

Výdělek je to hlavní, proč investovat na P2P platformách. Sledujte, kolik nabízejí pro investory. Myslete ale i na to, jakou strategii zvolíte. Nevsaďte vše na jednu kartu a hledejte možnosti, jak své peníze rozdělit mezi co největší počet klientů. Proto větší platformy jsou vždy lepší.

5. POPLATKY MŮŽOU POTRÁPIT

Vždy a za každé situace sledujte, jaké poplatky jako investor platíte. Jednorázové, nebo měsíční; z investované částky, nebo ze splátky.

Mohou být různé a stejně jako v jiných bankovních službách si dávejte pozor, aby vás nepřekvapily. Pak by i dobrá investice mohla být v lepším případě bez výnosu.

6. REGISTRY BUDOU DŮLEŽITÉ

Dnes jsou platformy ještě mladé a až na výjimku nepoužívají úvěrové registry. Přitom ty jsou základ pro zodpovědné úvěrování. S postupem času bude tento faktor nabývat na důležitosti. Za rok už by měly být registry mezi seriózními platformami samozřejmostí.

7. CO KDYŽ NEPLATÍ?

Pohlíďte si, co se stane, když dlužník přestane splácet.

Michal Kozub

Vezme platforma vymáhání do svých rukou? Je reálné se zpět ke svým penězům dostat? Na některé otázky odpoví až zkušenosti uživatelů, ale je dobré mít garanci aspoň některých kroků od platformy. Pohlíďte si to.

ZÍTRA ČTĚTE: VÝHODY A NEVÝHODY P2P PŮJČKY

TZV. P2P PŮJČKU

INVESTOR VS. DLUŽNÍK

Co jsou P2P půjčky? Lidé si je poskytují mezi sebou pomocí určité internetové platformy. Přes ni se spojí zájemci o levnou půjčku s těmi, kdo jsou ochotni jim peníze za dohodnutý úrok poskytnout. Výhodou je, že investoři (věřitelé) dostanou vyšší výnos, než je na trhu běžné, a dlužníci zase nižší úrok, než by dostali v bance. Platforma (služba, přes kterou se dlužníci a věřitelé spojují) si pak za zprostředkování bere určitá procenta jak od dlužníka, tak

od investora. „V principu se jedná o to, že někdo peníze investuje s nějakým očekáváním a rizikem výnosu, druhý si pak peníze odebere a následně splácí. Elektronická platforma může jen kontakt zprostředkovat nebo nabízet další služby jako např. výběr zájemců o půjčku a případné vymáhání,“ vysvětluje David Šmejkal (na snímku) z Poradny při finanční tísni.

JAK SYSTÉM FUNGUJE V PRAXI

- Žádost o půjčku probíhá podobně jako v bance, jen je vše online.
- Žadatel o půjčku se na vybraném portálu zaregistruje a v internetovém formuláři vyplní částku, kterou si chce půjčit. Uvede také, nač ji chce použít a za jakou dobu ji hodlá splatit.
- Někdy také uvádí svou představu o úrokové sazbě, většinou ji ale stanoví až pracovníci portálu na základě jeho schopnosti splácet.
- Žádost o půjčku pak putuje na portál, kde si ji prohlédnou investoři. Ti se rozhodují, jestli žadateli půjčí. Každá platforma má ale postup trochu jiný.
- Obě strany dostanou automaticky smlouvy a vznikne mezi nimi vztah věřitele a dlužníka.
- Peníze pošle zprostředkovatel žadateli na jeho účet. Dlužník pak splácí půjčku zprostředkovateli, a tedy ne přímo na účty všech, kteří mu peníze půjčili.

KAM POSÍLÁ PENÍZE VĚŘITEL?

„Investor posílá peníze na chráněný bankovní účet administrátora, který podléhá regulaci České národní banky,“ uvedl Roman Kakos z Bankerat. Trochu jiný postup má Zonky. „Investor má na Zonky zřízenou takzvanou investorskou peněženku, do které si nabíje peníze. Pak si na Tržišti vybírá, do jakého příběhu chce investovat, zvolí částku – maximálně může poslat 5 tisíc do jedné půjčky – a jedním klikem volbu potvrdí. Pak už vše probíhá automaticky – pokud se vybere celá částka, pošle Zonky člověku, který si půj-

čuje, peníze a pak je strhne z peněženek investorům, kteří do půjčky zainvestovali,“ vysvětluje Lucie Tvarůžková.

Roman Kakos

VÝHODNÁ INVESTICE, ALE S RIZIKEM

Rádi byste rozmnožili své úspory? Pokud se smíříte s určitým rizikem, můžete zkusit investovat do P2P půjček. Stanete se věřitelem, ale budete vědět, komu a nač půjčujete. Počítejte ale s tím, že nejen žadatel o půjčku, ale i věřitel prochází prověřováním a schvalovacím procesem. Kvůli zákonu o praní špinavých peněz pak musíte prokázat svou totožnost a to, že investované peníze jdou z jednoho z vašich účtů. A samozřejmě existuje riziko, že vám dlužník nebude splácet.

● NÁZORY ODBORNÍKŮ